

+ Markante gebeurtenissen

Oud-bestuurslid en erelid Piet Couzy heeft in 1986, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het koor, de geschiedenis van de COV Haarlem zeer gedetailleerd vastgelegd. Wij maakten daar dankbaar gebruik van bij het vervaardigen van deze lijst en kijken deels door zijn bril terug op enkele markante gebeurtenissen uit de afgelopen 110 jaar.

1911

Oprichting van de Christelijke Oratorium Vereniging Haarlem:

Begin 20^e eeuw groeide onder de leden van de Gereformeerde Zangvereniging *Hosanna* uit Haarlem de behoefte om met een Christelijk Zanginstituut grote oratoria uit te voeren. De bestaande protestantse koren ontbrak het aan geld en muzikale leiding om aan die wens gestalte te geven. Het dagelijks bestuur o.l.v. voorzitter Dirk Hogenbirk nodigde de Haarlemse christelijke zangverenigingen uit voor een fusievergadering, "echter waren de resultaten niet schitterend." Dirk jr., destijds 7 jaar, toont in 1981 nog steeds alle begrip voor 'de groote drang' van zijn vader.

Juist in die dagen speelde deze hoofdgedachte een rol: die muziek moet door Christenmensen gezongen worden. Die neutrale verenigingen, zoals die Toonkunstkooren enz., voerden werken uit, meestal dan Oratoriumwerken van christelijke aard, die zij buiten kijf muzikaal prima vertolkten, echter zonder innerlijk belevenis. (...) Want deze muziek kon door mensen van christelijke inslag juister en beter vertolkt worden, omdat zij hun overtuiging er in mee lieten spreken en dat dan zingende konden doen.

Mede dankzij de inspanningen van de heer F.M. Baron van Lynden werd op 11 mei 1911 een oprichtingsvergadering belegd met de leden van *Hosanna*.

1911

Van 1911 tot 1956 kende de COV Haarlem een eigen toneelclub: De Toneel Vereniging. Koorleden studeerden blijspelen in, om deze ter gelegenheid van een lustrum uit te voeren voor een enthousiast publiek.

De eerste uitvoeringen vonden plaats in het repetitielokaal aan de Lange Margarethastraat in Haarlem, maar vanaf 1949 werd uitgeweken naar het fraaie restaurant Dreefzicht aan de Haarlemse Dreef. Op het repertoire stonden o.a. *Vadertje Langbeen*, *Een zomerztheid* en *De Familie-dictator*.

1914

De opbrengst van het najaarsconcert, meer dan f 1000,- wordt afgedragen aan het steuncomité 'Helpt, Helpt allen' ten behoeve van oorlogsslachtoffers in andere landen.

1923

Ter gelegenheid van het 12 ½-jarig bestaan van de vereniging bieden de leden de COV een vaandel aan. Het wordt slechts 35 jaar oud.

In 1959 moet het doek, inmiddels vol mottengaten en schimmel, worden opgeruimd. Tot op de dag van vandaag resteert slechts een klein lapje met het Haarlemse wapen.

1925

Op 28 augustus brengt H.M. Koningin Wilhelmina een bezoek aan Haarlem. De COV Haarlem is een van de verenigingen die haar een vaandelhulde brengt.

1925

Op 8 april voert de COV voor het eerst een *Passion* van J.S. Bach uit: de *Johannes Passion*. Verslaggever Karel de Jong is niet erg enthousiast over het concert, maar dat ligt niet alleen aan de muziek. “*De uitvoering voldoet niet aan de hoge eisen. ’t Is een beetje tweede rang, net als de plaatsen die de COV voor de verslaggevers heeft gereserveerd*”.

1929

Op 22 maart brengt het koor voor het eerst de *Matthäus Passion* van J.S. Bach ten gehore. Het is een verkorte uitvoering zonder pauze en de Evangelist vertolkt tevens de tenoraria's. Pas in 1946 zullen deze tenorpartijen worden gescheiden.

1941

Op 27 juni wordt in Haarlem voor het eerst de *Hohe Messe* van J.S. Bach uitgevoerd. In de Grote Kerk genieten maar liefst 4000 toehoorders, waaronder vele Duitsers in uniform, van het gloedvolle concert, waaraan beroemde solisten zoals Jo Vincent en Han le Fèvre hun medewerking verlenen.

1942

Het bestuur van de COV Haarlem weigert toe te treden tot de door de Duitsers ingestelde *Kulturkammer* en daarom mag het koor niet meer in het openbaar repeteren en concerneren. Voortaan worden er “zanglessen” gegeven in gebouw Zang en Vriendschap aan de Jansstraat of bij dirigent George Robert thuis. Er volgen in de oorlogsjaren nog wel twee concerten, maar die worden Muzikale Wijdingsdiensten genoemd en gaan uit van de organisatie Bijzonder Kerkenwerk Haarlem.

1946

De COV voert maar liefst driemaal de *Matthäus Passion* uit voor het onverzadigbare publiek.

1953

De financiële positie van het koor is zo penibel dat dirigent George Robert moet afzien van zijn honorarium, terwijl het bestuur met behulp van leningen het hoofd boven water tracht te houden.

1953

Er wordt een serieuze poging ondernomen om een verenigingsblad van de grond te krijgen. Onder de redactie van koorlid K. Roosjen verscheen het eerste nummer van *De Kraai*, een naam waar velen zich aan stoorden.

Het oud-schoolhoofd gebruikte het gestencilde blaadje niet alleen om mededelingen van het bestuur door te geven, maar zag ook zijn kans schoon om koorleden op hun plichten te wijzen.

...Niet ieder lid kan steevast elke Woensdagavond op de repetitie aanwezig zijn, om van de extra avonden maar niet te spreken. Er zijn verjaardagen en andere gelegenheden, die men niet verzuimen kan, er zijn huiselijke of zakelijke omstandigheden of ongesteldheden.

Maar overigens kan ik me niet indenken, dat iemand weg zou blijven, buiten harde noodzaak, daar men anders het welslagen van de vereniging en daardoor de reputatie van de directeur in de waagschaal stelt. (1955)

Tot november 1955 verschenen er 22 nummers en toen stierf het blad.

1959

In het kader van de Internationale Orgelmaand voert de COV het *Requiem* van Maurice Duruflé uit. Duruflé, die als jurylid het orgelconcours mede moet waarderen, begeleidt de COV zelf op het orgel.

1961

Ter gelegenheid van haar 50-jarig jubileum voert de COV de *Hohe Messe* uit, met ondersteuning van leden uit diverse andere koren. Albert de Klerk achter het orgel, het koor van 180 zangers en solisten als Elly Ameling en Aafje Heynis bezorgen de 1900 toehoorders een avond om nooit te vergeten...

1961

De jubilerende vereniging ontvangt van de Koninklijke Christelijke Zangersbond een gouden eremedaillon met inscriptie.

1962

Vanaf haar oprichting heeft de COV gerepeteerd in het gebouw van de Haarlemse Jongemannen Vereniging aan de Lange Margarethastraat in Haarlem. De exploitatie wordt echter te duur voor de eigenaren en als het pand in 1959 wordt verkocht moet het koor op zoek naar een nieuwe repetitieruimte. Dat wordt het Wijkgebouw van de Hervormde Gemeente aan de Molenaerstraat en vanaf 1 november 1962 het gebouw van Zang en Vriendschap aan de Jansstraat in Haarlem.

1976

Een aantal leden van de COV verlenen hun medewerking aan de film *Max Havelaar* van regisseur Fons Rademakers. Zij spelen, getooid in kledij uit vervlogen tijden, een rol als zingende kerkzangers in een ijskoude Grote Kerk.

1976

Door zijn drukke werkzaamheden moet dirigent Piet Kiel in 1976 zijn functie neerleggen en treedt Harry Brassler aan. Deze jonge dirigent ontving zijn diploma koordirectie in hetzelfde jaar waarin hij Kiel opvolgde. Hij woont dan nog in Zaandam, maar zal in 1980 verhuizen naar Veenendaal. Ondanks de grote afstand is Harry tot 2016 wekelijks met zeer veel enthousiasme naar Haarlem gekomen, om de zangers en zangeressen van de COV Haarlem aan te voeren.

1983

Om de kas te spekken van het 75-jarig jubileum wordt in Zang en Vriendschap een rommelmarkt gehouden. Opbrengst maar liefst f 4000-!

1986

H.M. Koningin Beatrix kent de COV Haarlem de Koninklijke Erepenning toe, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de vereniging. Burgemeester Elizabeth Schmitz van Haarlem overhandigt de onderscheiding op 10 mei, tijdens een feestelijke receptie in het Haarlemse Concertgebouw.

1986

Voor al zijn werkzaamheden op cultureel en maatschappelijk gebied, waaronder 37 jaar bestuurschap van de COV, ontvangt secretaris Piet Couzy uit handen van burgemeester Elizabeth Schmitz een Koninklijke onderscheiding. Het is de zilveren eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau.

1988

Voor het eerst in haar geschiedenis vertoont de COV haar kunsten in het buitenland. In samenwerking met de Ealing Choral Society wordt in Londen een concert gegeven. Op het repertoire staan het *Te Deum* van Antonín Dvořák en *Ein Deutsches Requiem* van Johannes Brahms.

1992

Wegens succes geprolongeed! Het koor gaat wederom op concertreis naar Londen.

1997

Dit jaar maakt het koor een trip naar Wenen en ontstaat de traditie om niet alleen samen te werken met een buitenlands orkest, maar ook met een koor. De dirigent van de COV hanteert de baton in het buitenland en de dirigent van het buitenlandse koor staat in hetzelfde jaar op de bok tijdens een tegenbezoek aan Haarlem.

2000

Dit jaar voert de COV maar liefst driemaal de Matthäus Passion uit: in Poznan en Leszno (Polen) en natuurlijk op Goede Vrijdag in Haarlem.

2000

Voorzitter Jan de Leur treedt na 23 jaar uit het bestuur van de COV. Tijdens zijn afscheidsreceptie spelt burgemeester Jaap Pop van Haarlem hem de versierselen op van Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

2001

Het Haarlemse Concertgebouw sluit voor 5 jaar zijn deuren vanwege een ingrijpende verbouwing. Het koor moet uitwijken naar kleinere concertlocaties, met aanzienlijk minder comfort voor de koorleden en het publiek. De recettes vallen tegen, maar het koor houdt het hoofd boven water. Op 14 oktober 2005 gaan de deuren van de Philharmonie Haarlem gelukkig weer open.

2001

Om ook (oudere) mensen te bereiken die niet meer in staat zijn om naar een uitvoering van de Matthäus Passion te komen, wordt het zogenaamde Koralenkoor opgericht. Een wisselende groep vrijwillige koorzangers – tussen de 16 en 20 personen – zingt in de weken voorafgaand aan Pasen, in verschillende bejaardentehuizen in Haarlem de 14 koralen uit de Matthäus Passion. Een verteller verbindt de koralen door in het Nederlands het lijdensverhaal voor te lezen. Het enthousiasme van en de beleving door de toehoorders is zo groot, dat het Koralenkoor altijd is blijven bestaan.

2001

Het 90-jarig jubileum wordt gevierd in de Bakenesserkerk in Haarlem. Er zijn muzikale optredens van koorleden en voor alle gasten wordt een copieus buffet aangericht.

2003

Zoals te doen gebruikelijk inmiddels benadert het koor een conservatorium in het buitenland, met het verzoek om samen een concert te verzorgen. Dit jaar gaat de reis naar Bratislava en Piestany in Slowakije.

2007

In augustus verschijnt het eerste *Smoelenboek* van het koor. Het wordt een stuk eenvoudiger om zich de gezichten en namen van de vele koorleden eigen te maken.

2008

Op 21 mei neem Piet Couzy afscheid van de COV Haarlem. Hij is maar liefst 63 jaar lid geweest en 49 jaar bestuurslid. Het koor dankt hem voor zijn jarenlange inzet met een ovationeel applaus.

2009

Ook de COV Haarlem gaat met haar tijd mee. Vergaderstukken worden voortaan digitaal naar de leden gezonden en tweemaal per jaar verschijnt de digitale nieuwsbrief *Zangnoten*, met daarin belangrijke bestuursinformatie.

2010

Weer een kans om nóg een keer de Matthäus Passion te zingen. Ditmaal tijdens de concertreis naar Warschau (Polen).

2010

Tijdens de jaarlijkse uitvoering van de *Matthäus Passion* raakt dirigent Harry Brasser, net na de aria *Komm, süßes Kreuz*, enkele seconden buiten bewustzijn. De hitte op het podium van de uitverkochte Philharmonie is drukkend en belet hem de uitvoering van het concert af te ronden. Dankzij de professionele steun van de concertmeester weten het koor, de solisten en het orkest de uitvoering zonder dirigent tot een goed einde te brengen.

2011

Het 100-jarig jubileum van het koor wordt op grootse wijze gevierd. Het programma luidt als volgt:

- 5 januari: Feestelijke opening van het jubileumjaar voor de leden, met PowerPoint presentatie, een modeshow en de bekendmaking van het COV-lied
- 9 april: Meezing Matthäus Passion in de Grote of Sint Bavo-kerk
- 14 mei: Muzikale speurtocht voor de leden en een feestelijk diner in het Noord-Hollands Archief
- 21 mei: Ontvangst door de Burgemeester in de Gravenzaal van het Stadhuis
Aansluitend reünie en tentoonstelling in Zaal Zang en Vriendschap
- 30 oktober: Jubileumconcert in de Philharmonie met een glaasje bubbels voor het publiek

2013

Er wordt een concertreis naar Parijs georganiseerd. Tot grote vreugde van alle zangers en zangeressen van de COV mogen zij een concert verzorgen in een eeuwenoud auditorium van de Parijse universiteit de Sorbonne, in samenwerking met jonge muziekstudenten van de universiteit.

2016

Na 40 jaar dirigent te zijn geweest van de COV Haarlem treedt Harry Brassler af en treedt Piet Hulsbos aan als nieuwe dirigent.

2017

Op veler verzoek vindt voor de tweede keer in de geschiedenis van het koor en van de stad Haarlem een Meezing Matthäus Passion plaats in de Grote of Sint Bavo-kerk.

2017

Ook dit jaar is er weer een concertreis. Ditmaal naar Straatsburg (Frankrijk) en Baden Baden (Duitsland).

2020

Zoals ontelbaar veel andere cultuurinstellingen wordt ook de COV hard getroffen door restricties die van overheidswege worden opgelegd na de komst van het coronavirus. De repetities komen stil te liggen en voor het eerst sinds de oorlogsjaren in de vorige eeuw kan het koor zijn geliefde Matthäus Passion niet uitvoeren. Ook het najaarsconcert komt te vervallen en het zal duurt tot ver in het volgende jaar voordat de koorleden weer voltallig bijeen zullen komen.

2020

Eind november ontvangt het koor het droevige bericht dat oud-dirigent Harry Brassler op 74-jarige leeftijd is overleden in zijn woonplaats Veenendaal. Het koor denkt met grote waardering terug aan zijn toewijding en inzet. Harry is maar liefst 40 jaar dirigent van de COV geweest.

2021

Op 11 april 2021 sterft Piet Couzy. Hij bereikte de respectabele leeftijd van 99 jaar. 63 jaar was hij lid van de COV Haarlem, waarvan maar liefst 49 jaar als bestuurslid – met zijn vrouw Wil aan zijn zijde.

Over zijn 60 jaar binnen de COV Haarlem schreef Piet een indrukwekkend epos, dat onze vereniging voor altijd heeft veilig gesteld in het Noord-Hollands Archief. Piet was een echte heer en een zeer aimabel mens. De COV-Haarlem is hem heel veel dank verschuldigd.

2021

De pandemie houdt aan en dus organiseren de koorleden regelmatig wandelingen in kleine groepen, om elkaar toch te kunnen blijven zien en de saamhorigheid niet te laten verwateren. Voor de tweede keer op rij wordt de uitvoering van de Matthäus Passion afgeblazen en is het oorverdovend stil rond het koor.

De feestelijkheden rond het 110-jarig bestaan van het koor – op 11 mei – zullen voorlopig nog even op zich laten wachten.

2022

Op 15 april 2022 zwaaien na drie jaar de deuren van de Haarlemse Philharmonie weer open en kan de COV Haarlem eindelijk haar trouwe publiek weer trakteren op de Matthäus Passion van J.S. Bach. De uitverkochte zaal is laaiend enthousiast en het applaus na afloop van het concert is oorverdovend. Later in het jaar staan werken van Händel en Jenkins op het programma van het traditionele najaarsconcert, dat ook twee jaar geen doorgang heeft kunnen vinden.

2023

Het najaarsconcert staat, ruim twee jaar na de officiële datum, in het teken van het 110-jarig bestaan van de COV Haarlem. In een feestelijk aangeklede Grote Zaal van de Philharmonie Haarlem, die inmiddels PHIL Haarlem heet, worden twee glorieuze werken uitgevoerd: Messa di Gloria van Giacomo Puccini en Magnificat van John Rutter.